

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

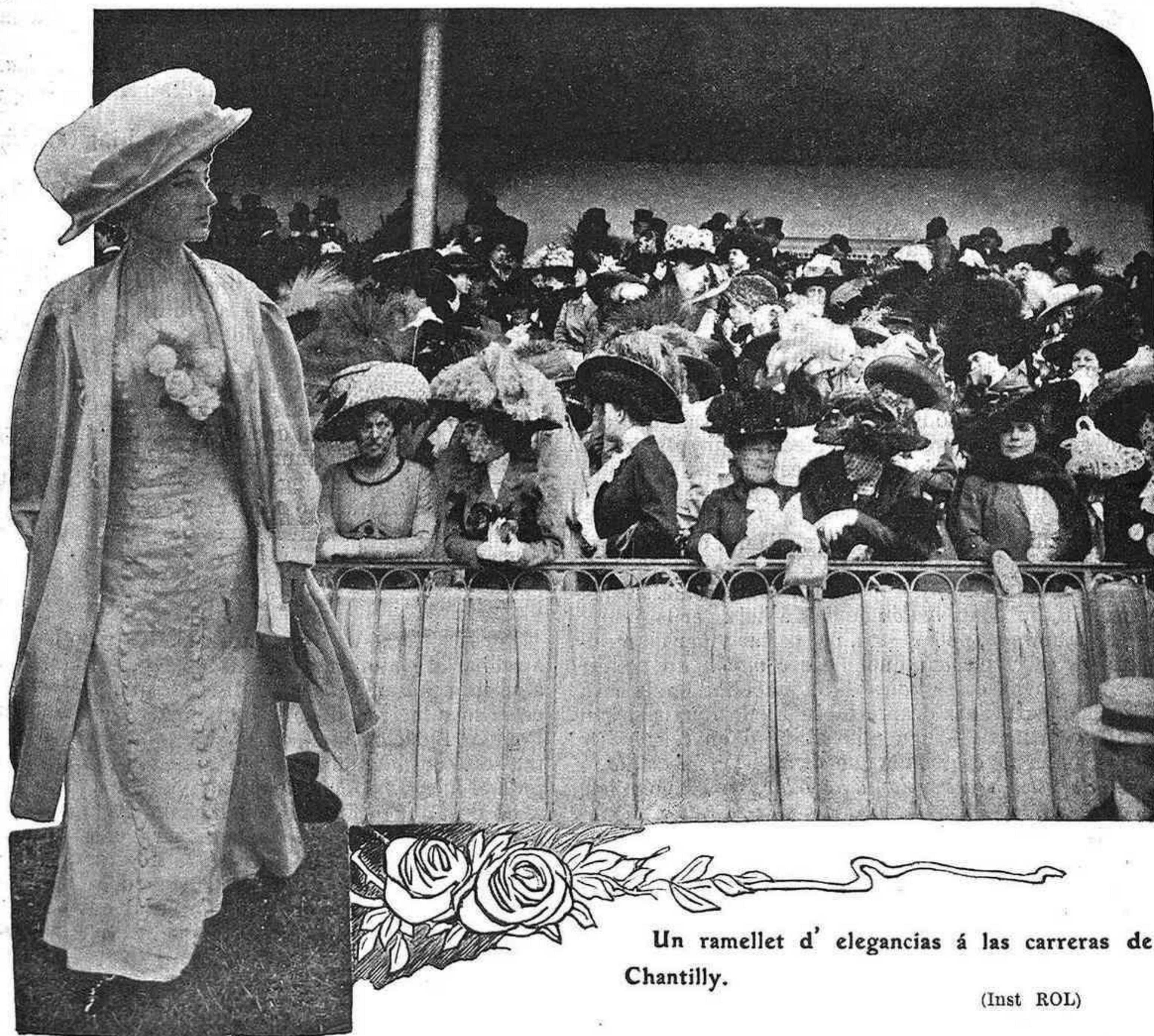
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIO Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

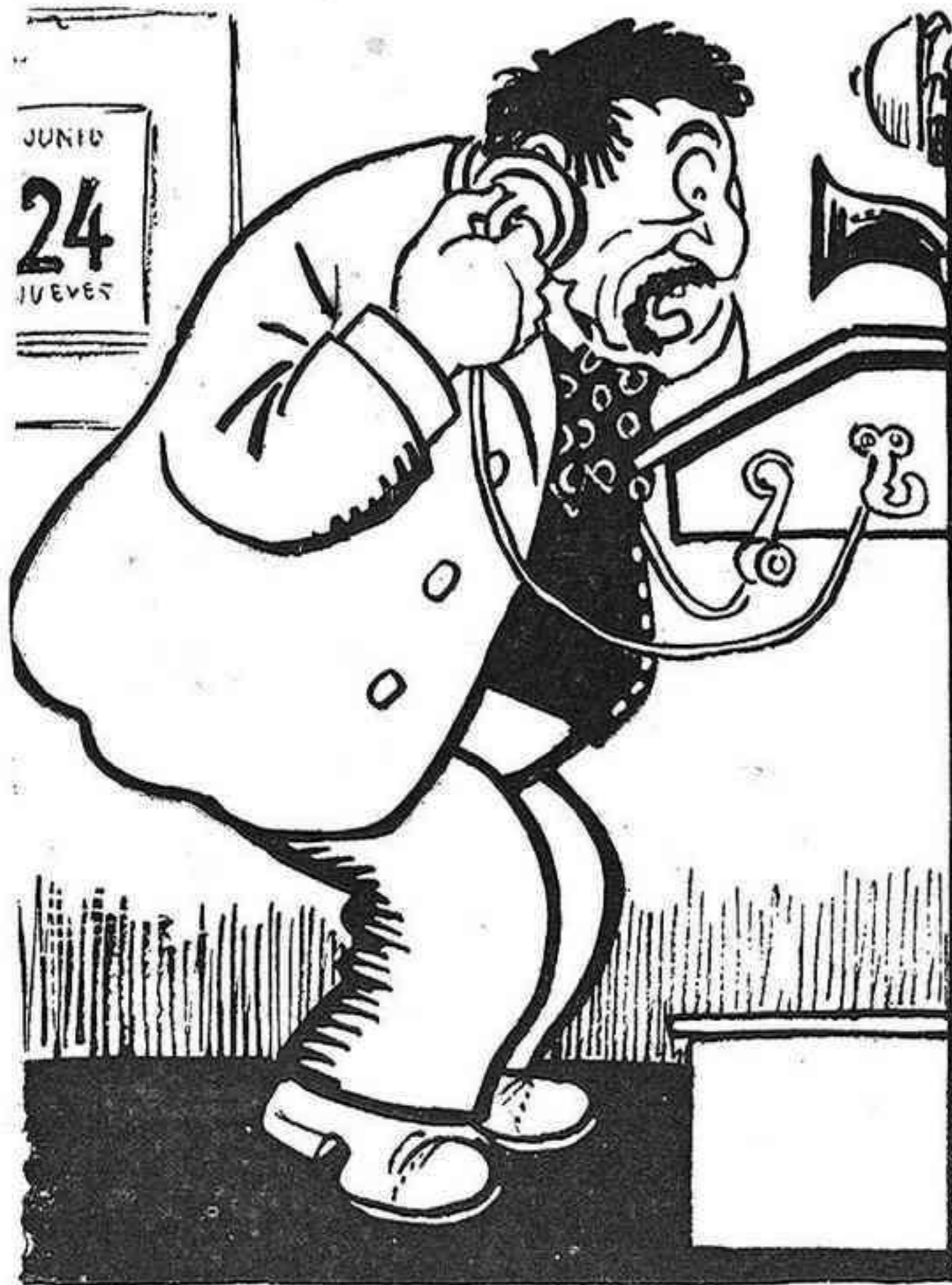
PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 3 pessetas
Extranger, 5.

NOTA PARISENCA

Un ramellet d' elegancias á las carreras de
Chantilly.

(Inst ROL)

—Animis, home, que avuy es Sant Joan y á Barcelona hi haurá fochs.

CRONICA

El flagell de Barcelona

EN Gabriel Alomar, el nostre company ilustre, ha escrit en la seva darrera dominical d' *El Poble Catalá* unas paraulas justíssimas sobre las masses lerrouxistas de Barcelona. «Diríeu—escriu l' Alomar—que hi ha hagut un interès secret en rebaixar encara'l nivell de les turbes, pera mellor dominar-les i conduir-les... Lo que hauria d'esser acció feconda de l'idea sobre l'esperit, resultava excitació espasmòdica de partidaris cecs, atiament de gossos a la presa.» En efecte: aquestas frases bellament ditas sintetisan l' estat d' educació—ó millor, d' ineducació— en que's troba'l lerrouxisme barceloní.

La influencia personalíssima d' en Lerrooux en el partit republicá de Barcelona s' ha exercit principalment en el sentit d' imposar el matonisme. Ell, el capdill, qu' es un *matón* de dalt á baix per la figura, per la mirada, pels gestos, pel parlar y per l' escriure—y cal remarcar que l' esser *matón* no vol dir precisament esser *valent*—ha empeltat en la seva gent aquesta tara despreciable. Els lerrouxistas son fills espirituals—diguemho així—d' en Lerrooux; y ja diuhen els castellans que *de tal palo, tal astilla*, ó bé *els testos s' assemblan á las ollas*, com dihém els catalans.

L' antich *croupier* ha conservat las sevas qualitats de tal en tots els moments de la seva vida y de la seva carrera política. Lo mateix victoriós que venut, lo mateix enlayrat als alts llochs que caygut en el fanch del descrédit, ell ha conservat la seva pos-

tura pinxasca. Sols alguna vegada—el bon comediant!—ha sabut fingir una llágrima, com ho feu á la darrera Assamblea Republicana, acusat per don Nicolau Salmerón.

Y al estil d' aquest capdill, més *mascle* que *home*, ab l' ànima á las calsas y el cor enloch, els seus idólatras han creat una veritable escola de violencia y de brutalitat, exercitantse en una mena de gimnástica de l' agressió y del escándol, á las ordres de qui deya, ab admirable inmodestia, *para valiente, yo*, y que parlava á tota hora dels *dos enteros* que son precisos al que vulgui héureselas ab ell.

Aquesta escola de matonisme—que té'ls seus precedents en la política espanyola del sigle XIX—ha fet esclatar las flors del mal, devegadas vermellas de sanch, en la ciutat nostra. En Lerrooux, gran professor d' aquesta baixa academia de violencia, degudament secundat per l' estat major de la facció lerrouxista, ha fet deixebles ben dignes d' ell. Y així s' ha format á Barcelona una massa de gent orgullosa dels seus *enteros*, que ha intervingut en las lluytas polítiques empleant els suprems arguments de la *estaca* y el *crucifijo*. Fins hi ha un complert vocabulari de *caló* lerrouxista, en el qual las paraulas significativas de violencia y de brutalitat hi están en gran majoría.

La llista dels atropells lerrouxistas es llarguíssima. En tres anys, els actes pertorbats y las agressions que s' han de carregar en compte als lerrouxistas son innumerables. Ens sembla curiós y oportú citarne uns quants que tot escrivint ens venen á la punta de la ploma. Aquí van:

Pertorbació de la reunió federal de *La Serpentina*.

Assalt del Centre Republicá del carrer d' en Guardia.

Agressió contra'ls que sortían del miting católich de las Arenas.

Pertorbació del miting anticlerical de las Arenas, ab tentativa d' agressió al senyor Lletget.

Assalt de la redacció de *Metrala*.

Agressió d' en Vinaixa á don Eduard Layret.

Pertorbació d' un miting obrer al teatro Condal.

Pertorbació del Aplech de la Protesta.

Assassinat d' en Pere Llobera en las eleccions provincials de 1907.

Atentat criminal d' Hostafranchs.

Agressions diverses als balladors de sardanas.

Intent d' agressió al doctor don Guillém López, després d' una sessió municipal.

Pertorbació del miting organísat per Solidaritat Obrera sobre la qüestió d' *El Progreso*.

Escándols y incidents en més de vinticinch mitings y reunions.

Per si tot aixó no fos encare suficient y no bastés á probar el matonisme intolerable dels lerrouxistas, aquests donaren el passat dissapte una proba més de la seva incivilitat en la junta general del Ateneu Popular Enciclopédich, en la qual promogueren un tan fort escándol que sonaren xiulets pel carrer y pujá al local la policia, serenos y vigilants.

Lo del Ateneu Enciclopédich es un fet apropiat pera formarse concepte de la manera com buscan bronquina els antisolidaris y de la llógica que gastan en las sevas discussions. L' Ateneu es un recó seré de cultura, en el qual no haurían d' entrar may els odis barbres y els apassionaments partidistas.

Y L' ARGENTINA

Entenentho així, els socis solidaris d' aquella casa, que van allí á fer cultura y no á fer política, no tingueren res que dir quan en la junta general anterior s' elegí president al divertidíssim y inintel·ligible sociólech senyor Valentí y Camp. Els lerrouxistas, en cambi, cregueren que ells no devían tolerar que enguany la candidatura prestigiosa de don Amadeu Hurtado triomfés en lluyta contra la de don Cristófol Litrán, un senyor molt entés en merceria, tot just arribat de Reus, de cultura rancia y ridícula, co-autor dels gravíssims delictes de traducció que la biblioteca valenciana d' en Sampere perpetra. Convençuts de que 'l dissapte á la nit don Cristófol perdria, decidiren impedir la reunió per la violència, y un de la seva colla portá 'l determini á la práctica per medi, segons *El Progreso* diu textualment, de «un simple bofetón dado en la cara de un imbécil». Es de suposar la escena, ahora pintoresca y vergonyosa, que l' agressió lerrouxista promogué.

¿Es possible que un partit així mereixi l' adhesió y la confiança dels ciutadans honrats de Barcelona? No 'ns resigném á creureho. Nosaltres ens pensém que la foguerada actual del lerrouxisme l' ha produhida la passió de las lluytas catalanas, la exacerbació malaltissa dels ánims. Pero 'ls ánims s' assemenarán, las ayguas impetuosas y térbolas s' aquietarán y tornarán á esser netas y claras. Si aixó no fos, fora qüestió d' emigrar de Barcelona.

WIFRET

—No vale la pena... No pudiendo ser por los cuatro costados...

* *

Plegarás á mitj-diada,
quan el sol cau aplomat;
travessarás l' esplanada
ab ton pas adelarat.

Seguirás la teva sombra
qu' obrirá 'l camí á tos peus;
avansarás sense una ombra
que 't refresqui 'ls passets breus.

Sóta la calda masella
sentirás el sol ruhent
com te diu á cau d' orella:
—Tú ets ben méva, y jo só ardent!—

Y tú fugirás com boja,
de son alcáns, ab neguit...
Y á mí vindrás, tota roja,
y 't llensarás al meu pit.

J. UMBERT

LA PLANETA

Al sonar la media noche,
en un vaso de cristal
juntas tres claras de huevo
tu futuro augurarán.
(CLAVÉ. *La Verbena de S. Juan*)

Vostés d' aixó se 'n riuhem ¿eh?
També se 'n reya la Cinteta, y no obstant ¡ab qui-

na precisió va cumplírseli la profecia d' aquella nit memorable!

Una amiga li havia explicat.

—Agafas un vas d' aygua y, al punt que tocan las dotze, hi tiras las tres claras d' ou.

—¿Y després, qué?

—Res més. Las claras se combinarán ellas solas dintre de l' aygua y poch á poch anirán formant un dibuix que ab admirable exactitut t' indicará l' aspecte, la figura ó la calitat del home ab qui tart ó aviat has de casarte.

—Pero, es de debó?

—Ni una sola vegada ha deixat de cumplirse la profecia.

—Val la pena de probarho.

* *

Tot estava á punt.

—Aquest es el moment... ¡Ara!

Las dotze campanadas de la nit de Sant Joan varen caure, y la Cinteta tirá á dintre del vas las tres claras misteriosas.

De bonas á primeras va semblarli que no veyares. Pesadas, mandrosas, las claras nadavan, sense acabarse de concretar en una forma precisa.

De sopte la donzella llensá un crit.

—¡Ah!... Ja ho veig!... Ja ho veig!...

¿Qué era lo que veyares?

Un objecte conegut, un' arma, un sabre, perfectament contornejat y adornat ab detalls admirables.

La pobra Cinteta no 's cansava de contemplarlo.

¡Un sabre!... Sí, no hi havia el menor dupte: lo que las tres claras d' ou acabavan de formar era un sabre.

* *

Ab tot, aquí varen comensar els seus apuros.
Un sabre!... La indicació de que l'home que 'l
destí li tenia reservat seria un militar era bastant
visible, pero ab aixó no n' hi havia prou.

¿Quina classe de militar deuria ser?

Las tres claras no ho deyan.

Y ella, ab els ulls fixos en el vas, meditava y feya
conjecturas.

¿Seria un general victoriós, héroe de cent batallas,
que enamorat se li tiraria als peus, oferintli el cor
y la gloria?

¿Seria un capitanet, rich tan sóls d' ilusions y es-
peransas?

¿Seria un modest soldat?

¡Podia ser tantas cosas un home ab sabre!...

Oh, sí!...

Podia ser un mestre d' esgrima.

Podia ser un municipal.

Podia ser un sereno.

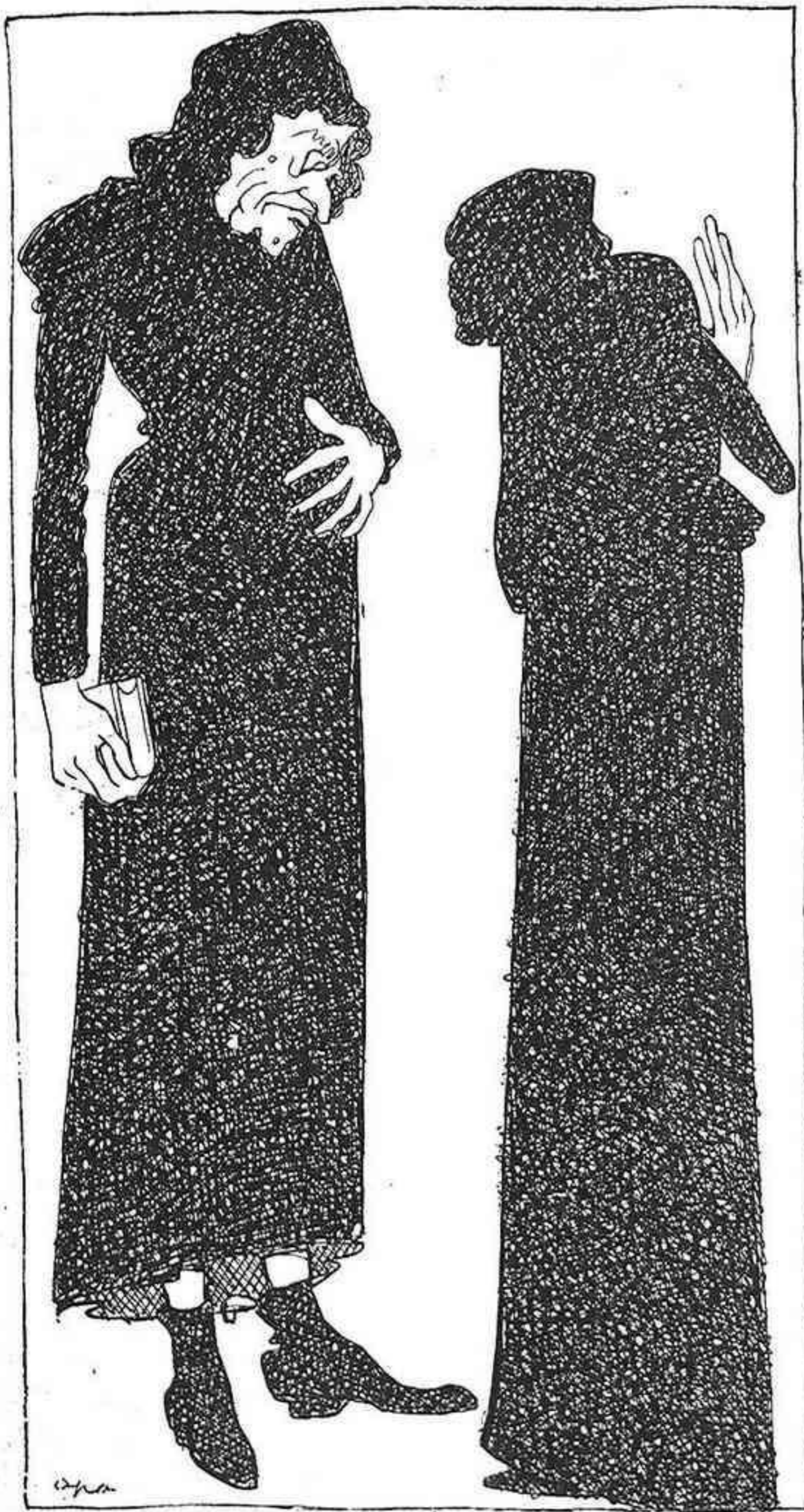
Fins podia ser un humil guarda-passeigs.

—Déixat de cavilacions y tonterías— va dirli l' en-
demá l' amiga que li havia ensenyat el procediment:

—¿Es un sabre lo que t' ha sortit?

—Y admirablement format, y ab molta punta.

SORTS DESGRACIADAS

—Y donchs ¿que ja no capta 'l vostre home?

—Cal No, senyora... No n fa poch de temps
que va tenir la desgracia de recobrar la vista!...

—Donchs estigas tranquila. L' home que ab tú ha
d' unir la seva sort gastarà sabre.

—¡Ay!... Demá fos!...

—¡Quí sab!

*
*
*

No va ser l' endemá, com la Cinteta desitjava,
pero poch tardá en cumplirse la afalagadora pro-
fecia.

En efecte; la que havia passat donzella la nit de
Sant Joan, el día de Nadal d' aquell any ja era ca-
sada.

¿Cóm havia sigut?... Ni ella mateixa se 'n donava
compte.

Lo cert era que un jove, simpátich y obsequiós,
s' havia fixat ab ella.

Que á tota pressa s' havia apoderat del seu cor.

Que, poch amich de perdre 'l temps, li havia par-
lat tot seguit de casori.

Y que 'l primer día de las firas de Sant Tomás,
radiant de felicitat y entre núvols d' incens y alena-
das d' alegría, l' havia portada á la iglesia.

¡La profecia de la nit de Sant Joan s' havia cum-
plert punt per punt, ab exactitut pasmosa!

*
*
*

—Oh, no!— dirá el lector:—¿Y 'l sabre?... ¿Ahónt
es el sabre de las tres claras d' ou?...

¿Ahónt es?

¡Massa ho sab la pobra Cinteta!...

Un cop casada, ha resultat que 'l seu galán marit
es un perdut sense ofici ni benefici.

Que viu pura y exclusivament del expedient y de
la trampa.

Y que no hi ha día que algun dels seus amichs ó
coneguts no sofreixi al portamonedas una sangría
més ó menos quantiosa...

¿El veuen ara el sabre?

MATIAS BONAFÉ

LAS PETITAS AMIGAS DEL BON TEMPS

A un meu company, d' allá á Besós,
que sab que 'm moro per la fruyta,
haig d' agrahirli el rich present
d' una cistella de maduixas.

Son esclatantas de frescor,
son escullidas una á una...

¡Quina olorosa voluptat
porta als sentits aquesta fruyta!

En altre temps, quan la ilusió
que veig avuy desvanescuda
dava entusiasmes al cor meu,
ja la cistella fóra buyda.

Ara, la encesa vermellor
d' aquestas corvas remenudas
m' ha dut visions d' un bell passat,
y n' he tastadas no mes dugas.

MIQUEL ANGEL

OPINIONS

PRESENTACIÓ

El senyor Pepet y el senyor Sever son dos ciutadans
barceloníns, nascuts l' un y l' altre en el mateix rovell
de la Barcelona antiga, tancat per la Rambla y els carrers

SENYOR COMAS Y SOLÁ: — VOSTÉ QU' ES TANT BON ASTRÓLECH,

¡CÓM ES QUE TANTAS ESTRELLAS — PLOUHEN SOBRE BARCELONA?

del Portal Nou en un sentit, per la muralla de mar y lo que son avuy carrers de Trafalgar y de Fontanella de l'altre. Tant el senyor Sever com el senyor Pepet, han tombat ja la carena dels cinquanta, si bé, cada un á la seva manera, conservan en perfecte estat las energías físicas y el tremp especial de la llur ánima. Coneguts de l'infantesa, els uneix una sòlida amistat, á prova de diarias disputas. Perque cal advertir que fora difícil trobar dos amichs de més diversa estampa, de caràcters més oposats, de més antagónica naturalesa. Y, naturalment, aquesta total divergencia, fa de las llurs relacions una perpetua baralla.

El senyor Pepet es el més perfecte exemplar de l'home satisfet, á qui la vida s'ofereix agradable, planera. Ni massa alt ni massa petit, vessant salut per tots els costats de la seva rodaxona figura; relluhintli en els ulls una flama jovial, sempre á punt d'aprofitar qualsevol oportunitat pera convertirse en grossa rialla, que dilata las sevas faccions y trontolla cómicament la seva rodona panxota de burgés acomodad, el senyor Pepet es home incapás de pedrejarse'l fetje. El seu natural l'inclina sempre á cercar atenuants y compensacions, á tot alló que li podria ennuvolat el bell espectacle de la vida. Y així han passat pel seu damunt, sense deixar rastre en la rosada plenitud de las sevas galtas ni en la uniformitat del seu bon humor, tots els capgiraments de la cosa pública que ha vist passar per davant dels seus ulls, tots els dramas doméstichs que personalment l'han afectat, durant la seva vida.

Diguém que aquests dramas s'han reduhit á la mort d'una criatura de tres mesos, en els primers temps del seu matrimoni, y á la pèrdua de la seva esposa, quan aquest matrimoni ja tocava á la ratlla del vintivuyté aniversari. Pel demés, tan en l'ordre afectíu com en l'ordre sentimental, la vida del senyor Pepet no ha suferit cap altre trontoll, transcorreguentne tranquilament els días, entre la vigilancia de la botiga de mercer que té establerta,—botiga que li deixaren els seus pares y que ell ha procurat fer prosperar, modernisantla á mida que las exigencias dels temps nous ho exigían,—y las senmanals visitas á la torreta de la Bonanova, orgull y delicia del bon botiguer, que sent escamparse per la seva persona una dolça beatitut, al contemplar satisfet, el pescayre de terra cuyta que dona caràcter al brollador y la mitja dotzena de bolas de vidre platejat que penjan dels arbres.

Aquesta vida sense alts ni baixos, ha influhit, natural-

ment, en la manera d'esser del senyor Pepet, ja inclinat per naturalesa á trobar que vivím en el millor dels mons possibles, contribuhint á donarli un bell concepte de tota cosa. Y aquest concepte se transparenta en el seu ayre reposat, en la benevolencia de la seva paraula calmosa, en la lentitut del seu gest, que té una vaga semblansa de benedicció apostólica.

El senyor Sever es la creu d'aquesta medalla. Alt, sech, punxagut de gest y de paraula, sempre descontent, inclinat per natural á véureho tot negre, la seva vida es una seguida inquietut, una perpetua protesta. El seu caràcter enérgich, vigorós, empenedor, no li permet resignarse á que las cosas no siguin com ell entén que haurían d'esser. Cada desacort entre l'ideal y la realitat, li produheix un acalorament, que ha d'esbravar en paraulas indignadas. Y té tan bon ull pera descubrir aquests desacorts, la seva habilitat pera trobar l'aspecte defectuós dels homes y de las accions dels homes es tan excepcional, que no passa día sense pendre alguna enrabiada.

Aquesta inclinació á la crítica y á l'análisis, crítica que exerceix tant en lo que afecta als seus quefers particulars, com en lo que interessa exclusivament á la cosa pública, s'ha conduhit á passarse la vida en una contínua agitació, á la reserva d'un benestar impossible. Ha intentat trobarlo en diverses agrupacions y en terras distintas, sense may conseguirho. Ha viscut en climas de tota mena, sota la tutela de totas las formas de govern, desde la més absoluta á la més republicana; ha probat tots els oficis compatibles ab las sevas aptituts, desde'l de cabo de voluntaris durant l'última guerra carlista, fins al de capatás d'un «rancho» del Paraguay, passant pel de professor de llenguas á Londres, el de comissionista al Marroch y el d'intérprete d'hotel á Suissa. Sempre, al cap d'un temps de viure en un mateix lloch y d'exercir una professió determinada, així que li havia passat aquell especial enlluhernament que produheix tota cosa nova, comensava á veure 'ls defectes y els inconvenients de l'ofici ó de la residencia y vinga mudarne altre cop, perseguint l'ideal de perfecció que en sí portava.

L'adagi d'fu: pedra movedissa no cría molsa. Y el senyor Sever, ab totas las sevas peregrinacions y provaturas arplegá molta experiència, però molt poca moneda. A l'últim, cansat de no trobar enlloch aquell estat d'equilibri satisfet que desitjava, feu cap á Barcelona de nou y aquí espera finir la seva vida, compartintla entre dur els llibres d'una casa de comers de tercer ordre y

PROBLEMAS RESOLTS

Xamaneyas nou model
pels fumadors dels teatros.

renegar de las infinitas cosas que considera malfetas, cosas que 'l molestan com una provocació, d' un cap de dia á l' altre.

Malgrat l' oposició de llurs naturals, el senyor Sever y el senyor Pepet, son amichs inseparables. Potser aquesta divergencia de temperament sigui en el fons el veritable motiu de la llur mutua simpatía, per trobar, l' un en l' altre, las respectivas qualitats complementarias de las sevas propias. Sigui com vulgui, lo cert es que 'l senyor Pepet y el senyor Sever son amichs y que d' ensá que 'l segon viu altre cop á Barcelona, cada vetlla, en havent sopat, tenen l' invariable costum de reunir-se á l' Espanol á pendre café, asseguts en una de las taulas mes vehinas del piano. Perque, lo mateix el senyor Sever que 'l senyor Pepet, com á bons barcelonins, son grans devots de la música, sobre tot de la de teatre: el senyor Pepet, naturalment, prefereix l' italiana, mentres el senyor Sever abomina del *Rigoletto*, de la *Lucrecia* y de totas las demás óperas del vell repertori. Tots dos guarden, per aixó, respectuós silenci, mentres el pianista evoca las arias y duos de la vella escola ó la polifonia de las modernas, permetentse tant sols el senyor Sever algun gest despectiu, tot afectant de llegir el diari, si 'l pianista executa fragments de lo que ell anomena carrinclonerías. Però així que 'l piano calla, l' un y l' altre discuteixen las llurs respectivas preferencias, el senyor Pepet calurosament, l' altre ab gran espatech de anatemas y manotadas.

Y no es sols de música que discuteixen. Tots els fets y totas las cosas, son pera els dos amichs motius de discusió, perque cada un els considera segons el seu especial temperament, formantne contraposat judici. Aixó fa que tots els diferents aspectes de la vida barcelonina passin, en pintoresca successió, mostrant el pro y el contra de cada d' un de llurs incidents, á través de las diarias controversias dels dos amichs y contertulis. Devegadas, aquestas controversias, prenen ayres de veritable baralla, per mor del nervosisme del senyor Sever. Molt sovint, aquest s' aixeca irat de la taula, declarant á n' el senyor Pepet que té sanch d' horxata á las venas, que ab ell es impossible discutirhi; y, furiós passa la porta, després de llensarli á la cara un «bona nit», que sembla una provocació y una ruptura. Més á la vetlla següent hi compareix de nou, com si res hagués succehit y la conversa reprén y comensa altre cop l' eterna disputa.

Un d' aquests vespres, donchs, mentres el senyor Pe-

pet estava endinzat en las metódicas manipulacions de posar en la copa las cantitats proporcionals de café, de sucre, de rom y d' aygua que constituheixen la clásica copa de l' estudiant, el senyor Sever entrá com un bofarrut, exclamant abans d' asseures:

—Has vist quina vergonya? Aixó es una indignitat, una cobardía, que Barcelona no pot tolerar. No som homes si á n' aquests senyors no 'ls dihem quantas fan quinze.

—Qué 't passa?—preguntá 'l senyor Pepet, sense interrompre la delicada operació que entre mans tenia.

—Que 'm passa? Té, escolta lo que diu el diari.

Y el senyor Sever llegí á n' el seu amich com s' havia reunit la Junta y comissió de Museos y Bellas Arts; com havia acordat entregar á n' el Rey y á n' en Maura una medalla conmemorativa de la passada exposició artística; y com havia designat als senyors Farguell, Puig y Cadafalch, Fuxá y Pirozzini, pera que anessin á Madrit á ferne entrega.

—Qué 't sembla?—interrogá, acabada la lectura, mentres nerviosament arrugava 'l diari, que tirá damunt de la taula fet una pilota.

—Que t' ho prens massa á la valenta.

—Ah! ja m' ho pensava! Es dir que tu ho aprobas? Es dir que las sanchs no se 't regiran, de pensar que 'ls representants de Barcelona blincan l' esquena davant de l' Estat y li fan present d' una medalla, á cambi de las cent mil pessetas que havia promés y no va donar pera la passada Exposició; á cambi de l' afront que va feros, intervenint las taquillas, pera cobrarse 'l tant per cent del timbre? Es dir que tu aprobas semblant baixesa? Bé, home, bé! May hauria dit que fossis tant panxa contenta.

—Escolta y no t' esbalotis,—feu el senyor Pepet, quan pogué ficarhi basa.—Al llegir la gazetilla, t' has deixat una cosa molt important. Y es que aquesta comissió va á Madrit no sols á portar las medallas, sino á gestionar que l' Estat subvencioni l' Exposició vinenta, que hi ha en projecte. Y com vols que la gestioni? A bofetadas? Quan demanas un favor, bé deus ferho ab tota l' amabilitat que pots, malgrat el teu génit.

—Atúrat, si 't plau! Aquí no 's tracta de cap favor. Se tracta d' un deber de l' Estat envers nosaltres: del deber que té de fomentar las manifestacions de cultura. Y si no fos aixís, resultaria indigne, rebaixar la nostra dignitat per un plat de llentfes.

—Es que no la rebaixém.

PROBLEMAS RESOLTS

Aparatos marca «L' Am»
contra 'ls sombreros-cabassos.

L' ESPRIT FRANCÉS
ELS VELAZQUEZ DE LA CARICATURA

SALÓ DE HUMORISTES A PARIS

—Si es instruhida?... No ho sab pas!... Ahir mateix me deya 'l seu mestre que no li falta res per aprendre.

Un cap-de-brot de las lletres.

S' ha inaugurat aquests dias á la capital de Fransa la EXPOSICIÓ DELS HUMORISTAS que, com ja 's pot suposar, es un triat y original aplech de tot lo bó y millor que l' art satírich de la vehina nació ha produhit durant l' any.

Mestres els francesos en aquest género, es inútil dir el devassall de bon humor qu' en aquestas produccions s' admira y la gracia insuperable ab qu' están tractats els variadíssims assumptos qu' en el SALÓ figuran, entre 'ls quals hi ha retratos de personalitats conegudas, quadros de costums, perfils picarescos, escenas inverossímils, caricaturas plenas d' aquella salada intenció que sols els artistes de la vella Galia posseheixen.

La EXPOSICIÓ DELS HUMORISTAS, en la qual, al costat d' un autor desconegut, pero d' indubtable empenta, s' hi veu la firma d' un dels primers mestres del llapis, es una de las notas més curiosas y picants del actual moment parisench.

Una matchicha arrencada.

—Tant mateix aixó es burlarse 'n massa... Tres horas que l' espero... Si tarda cinch minuts més, estich decidida... Soparé ab el gós!

—Ah, no? Y donchs, las medallas, qué significan? Que tens costum de pagar á n' els teus provehidors, las manufacturas que no t' han servit?

—Déixat de comparacions estrambóticas y escóltam. Aquí de lo que 's tracta es de treure á n' el govern unas quantas mils pessetas. Si conseguim que 'ns las dongui, tot aixó, que tú 'n dius humillacions, no té cap importancia.

—Vaja sí, la máxima jesuita de sempre: la qüestió es sortirse ab la seva, sigui pel medi que sigui. D' aixó vosaltres ne diheu política positiva. Y bé, donchs, jo 't dich que lo positiu es procedir sempre ab dignitat y noblesa, no doblegant l' espinada davant de ningú; perque d' aquesta manera consegueixes també lo que vols, si es

de rahó, y salvas, lo que val més que tot, l' estima de la propia conciencia.

—Sempre serás Quixot!

—Y vosaltres sereu... No ho vull dir lo que sereu. Pero si vull proonosticarte que, seguint per aquest camí, tant tú com els que pensen com tú, acabareu cantant pels carrers la marxa de Cádiz.

Qui sab lo que hauría durat la disputa y el tó que hauría pres en lo successiu. Mes en aquell instant el pianista atacá 'ls primers compassos de la sinfonía del *Tannhäuser* y el senyor Sever, dominat per l' instint flarmónich, se repapá en l' otomana, olvidant la seva indignació, pera seguir de baix en baix la melodia del coral solemne.

JOAN D' AVINYÓ

NIT DE VERBENA

—Digui, prenda. ¡Mani, ordeni, disposil... ¡Qué vol, qué desitja, qué li vindría de gust?

—Un remey contra 'ls mosquits.

GLOSARI

FOGUERES PATRIÒTIQUES

Tot just se va iniciar, entre 'ls catalanistes de la flamarada, la pensada d'encendre fogueres patriòtiques al cim dels turons de Catalunya, la nit de Sant Joan, ja vam dir-ho tot seguit que no passaria de ser una foguerada això de les «ares sagrades» i els «símbols ardents» consagrats a l'idea per quatre bromistes, amics d'anar a fer fontades.

Que'l temps ha vingut a donar-nos la raó, pot observar-se en l'escas entusiasme que enguany han despertat les sosdites fogueres.

I, ara que sembla que estem prou foguejats, parlem-ne d'aquet desfogament infantivol nescut en un esclat de solidarisme irreflexiu:

Nosaltres aprovem els focs patriòtics tal com els entenien, per exemple, els contemporanis i conciutadans del conceller En Rafel de Casanova o dels hèroes del Bruc. Aquells, quan menys, eren focs granejats, de resultats quasi sempre pràctics. Els nostres, com que hi posem més palla que gra i més fullaraca que tronc, resulten ignoscents i mansos, encara que de pràctics també'n som, a la nostra manera, doncs encenem les fogueres per Catalunya, però pensant en les costelles que hi courem l'endemà.

Si 'ls fogosos patriotes tinguessin l'abnegació de pujar baguls, calaixeres, cadires, escombres i tota mena de trastos vells al cim de Matagalls, de Les Agudes o de Burriac, i allí cremar-ho tot, molt bé, no hi tindriem res que objectar; però la majoria d'aquets senyors, que, ademés de fervents catalanistes, s'anomenen devotíssims admiradors de la Festa de l'Arbre, lo que fan quan se troben dalt dels turons són desgracies; fer malbé branques, estellar pins, tallar brosta, lo primer que'ls ve a mà, i calar-hi patriotisme am perill de propagar-lo als pobres boscos prou vergacejats ja per la cobdicia dels propietaris.

I tota vegada que és innegable que'l foc, tant com a poblat purifica, a montanya destrueix, nosaltres creiem que, contra 'ls incendiariis patriotes, deuen haver d'estar disposats sempre 'ls bombers de la prudencia i del bon sentit.

Les veritables fogueres patriòtiques, doncs, són les que fa la quitxalla a ciutat, perquè són higièniques, i fer higiene és fer patria.

Consti que la sentència no és nostra; que l'havem

EN MAURA Y L' ALÍ-XARAU

—¿Si he parlat ja ab el ministre marroquí?... No. ¿Que m' ho preguntat per si vull un intérprete?

—Home, un intérprete, precisament, nó,... però, per donarli una ajuda, si es necessari...

treta del credo dels pobles avençats, no dels que se'n diuen, sinó dels que'n són i en fan.

XARAU

DETERMINACIÓ

Encar' que 'ls pajesos diguin que aquest any ha plogut bé; que 'ls blats creixen ufanosos y granan qu' es un content, gracias «al bon Déu» que 'ls rega ab l' aygua que cau del cel; encar' que, á l' hora del batre s' omplin á vessâ els graners; encar' que de las masías surtin els sachs á milers; y encar' que á las farineras facturin á molt baix preu la millor de las farinas, ¿creuhen vostés que 'ls forners vendrán el pa més barato, ó 'l farán més bo?... ¡Y un bè!... Continuarán fent negoci venent pa car y dolent; seguirán sofisticantnos

com fins á la fetxa han fet y, al final de la jornada, podrém estar prou contents y donâ un milió de gracias si no 'ns roban ab el pes...

Ara bé: com que 'ls abusos van cada día en augment, veyent que 'l pa, de preu, puja y en cambi en tamany decreix, y com jo no estich conforme en deixarme pendre 'l pèl per cap més altra persona que no sigui el meu barber, he resolt que, á casa meva de pa no n' entri may més... Desd' avuy, ja ho sab ma esposa, no més menjarém... llonguets.

MANEL NOEL

TEATROS

PRINCIPAL

Per la seva capacitat y sas condicions de fresca y comoditat resulta, avuy, aquest, el cinematógrafo millor de Barcelona.

Afegimhi el prurito de l' Empresa en presentar películes sempre noves y interessants y 's compendrà la preferencia que 'l públich sent per aquesta casa.

TÍVOLI

Escassa fortuna obtingué la nova sarsuela dels senyors Lepina y Planiol.

Porta per títol *La corte de los Milagros*, y el veritable milagro va ser que l' obra acabés de bona manera. Ni 'l llibre, ni la música, deguda al mestre Foglietti, contenen recomanables bellesas. Entenentho aixís, el públich va fer el buyt al seu entorn.

—Segueixen obtenint merescuts aplaudiments las dugas atraccions: *Dora*, la balladora gitana, que s' ha revelat triple en *Las Mujeres*, y la troupe extranjera de senyoretas trompetayres que du per nom *Bisera*.

ELDORADO

La funció en honor de 'n Linares Rivas va transcorre sense grans entusiasmes per part del sobirà auditori. Després de la representació de la nova faula *El caballero Lobo*, de quina estrena varem parlar fa pochs días, tingué lloch la primera de *Lo que engaña la verdad*, juguet cómic-satíric del mateix autor. Es una comedieta intencionada y graciosa que no té altre mérit que 'l d' entretenir una estona, gracias al diálech pulcrament ciselat y atapahit de xistos, alguns d' ells de color *verde persiana* que feren ruborizar á las classes directrius, assíduas concurrentas á las vetillas de la Tubau.

—*La nube*, comedia en tres actes y un epílech de don Ceferí Palencia, es una obra d' aquelles que s' escriuhen ab premeditació y alevosía, ab l' únich intent de conquistar els aplausos de las galerías altas, al estil de *Carlos II, el Hechizado*, y á la manera d' algunas de 'n Dicenta. El senyor Palencia ha volgut presentar ab ella la lluyta entre el baix clero, pobre y bondadós, y els jesuitas missioners, amos del món y de las sevas riquesas, degut á la tasca de taups que realisan solapadament. Es induptable que aquest assumpto, que ha inspirat á grans autors obras admirables (vegis en Mirbeau), podía ser tema pera una hermosa producció dramática, pero tal com ha tractat la seva don Ceferí resulta inconsistent y falsa, donchs en ella tot tira á mitin y á caricatura.

El treball delicat de 'n Morano no lográ endolcir la poma agre que se 'ns volgué fer empassar.

PRESENCIANT LA FESTA

—¿No vé qu está rompiendo la branca!... ¿Qué hace, usted, aquí dalt?...
—Res, home... ¿que no ho endavina?... Soch un entussiasta d' aixó del arbrel...

—Ahir, dijous, degué estrenarse una obra de 'n Benvente, *De cerca*, de la que no 'n podém donar encare referencias.

BOSCH

Molt públich y molt escullit assistí á l' inauguració de la temporada d' estíu.

Ab *Il Trovatore* debutaren els artistes, entre 'ls quals cal posar en primer lloch la senyora Lucchini, la soprano Rossini y el tenor De Fernando, que té una veu agradable encare que no molt pulida.

El mestre director senyor Baratta, ventatjosament conegut dels aficionats á la ópera idem, va fer bona feyna que li fou premiada ab justas cridades á l' escena.

—La bailarina Ratti y el mimo Bianciflori foren ovacionats en el ball d' espectacle *Diana*, de música agradable y joganera, ab que terminá la funció inaugural.

—Seguidament sa cantá *Il Barbiere*, ab éxit encoratjador.

POLITEAMA (ARENAS)

A causa de no estar al pnt de *cuyta* no pogueren servirnos dissapte passat *La Walkyria*.

Definitivament, la funció inaugural ab la celebrada ópera wagneriana, degué tenir lloch dimars y sentím no poderne donar compte en aquestas columnas per manca de temps.

Prometém ferho la senmana entrant, y ara per ara conténse sabent que 'ls ensajos s'han presentat espléndits baix la batuta del inteligent mestre alemany Kaehler, augurantse un exitás.

La segona obra de la temporada sembla que será *La Tosca*, y ab ella farà 'l seu debut la afamada cantant Berlendi y els artistes De Ghery y Salvanesche, Després vindrá *Otello*, interpretat per dos notables artistes, y després... no precipitém ela aconteixements.

SALA IMPERI

Ja no 's limita aquest aixorit local al cultíu del *cine* y 'l *género chico*: també pera empendre la zarsuela gran s'ha sentit ab forsas, y cal confessar que l' ha abordada ab bon peu.

La cara de Dios y *El rey que rabió*, que son las obras grossas que han servit á la companyia pera iniciar la nova, evolució, han obtingut un desempenyo més que acceptable y no sería extrany que 'srepresentessin bastantas vegadas.

Una pregunta:

En el repertori lírich catalá, del qual al obrirse el teatro ens semblá haverne sentit dir alguna cosa, ¿no hi ha manera d' entrarhi?

CÍRCUL MUSICAL

BOHEMI

Dirigit pel mestre senyor Montserrat celebrá aquesta entitat, en son local social, un magnífich concert d' orquesta, l' últim de la curta serie que acaba de donar.

El programa, que 'l componían obras d' empenta dels grans mestres Gluck, Grieg, Saint Saëns y Haydn, fou executat ab extraordinari acert. La novetat consistía en la primera audició de una composició del senyor Barberá titulada *Petit Andante (Cançó Bohemia)*. Es aquesta una obra de brillant efecte, delicada y seriosa, construïda á la moderna y de inspirat motíu, que valgué una ovació al seu autor.

El mestre Montserrat y els executants foren calurosament aplaudits al finalisar cada una de las pessas, sortint l' auditori molt ben impresionat de la festa del Círcul Musical Bohemi.

L. L. L.

No guanyém per sustos.
Apenas acabat el lío dels escombriayres, sorgeix el dels ómnibus, *Catalanas* y *Tatersals*.

Mirant l' Ajuntament pels empedrats, que aquests caruatges, segons ell, destrueixen en grau superlatiu, ha resolt que *Tatersals, Catalanas* y ómnibus de totas menas no puguin circular si no portant gomassas á las rodas.

Y 'ls dependents de las referidas empresas, considerant que semblant obligació, per lo cara que resulta, fa imposible la existencia de las companyas que 'ls donan el pa, protestan enérgicament y amenassan ab declararse en vaga si la Corporació municipal no retira la disposició últimament dictada.

Sense haver enraonat ab ningú, nosaltres ja sabem com acabarà aquest plet.

Acabarà anulant l' Ajuntament l' ordre de posar pneumátichs y continuant els cotxes dedicats al servey de passatgers arrossegantse per aquests carrers de Deu ab las mateixas rodas que avans del conflicte.

Y es que al Ajuntament podrà haverhi gomosos.

Pero d' imposar la *goma*, que se 'n tornin al llit, no 'n saben.

De la vista del procés d' Hostafranchs, *El País* de Madrid, qu' es com si diguessim *El País en Babia*, 'n treu la deducció curiosíssima de que hi ha que destituhir immediatament al Governador de Barcelona.

Nosaltres, á més d' aquésta, ne trayém un' altra de deducció del famós procés.

La de que s' ha de concedir un títul nobiliari y la grandesa d' Espanya á don Alejandro Lerroux.

Ab las bromas no convé anarse'n ab mitjas tintas.
O 's donan ben pesadas ó no 's donan de cap mena.

Uns quants individuos del gremi de fondistas están furgant días há pera veure si poden conseguir que per la Mercé 's fassin festas.

Per lo que 's veu, el fracás de las del any passat no va escarmentarlos.

Es alló que diuen:

La cabra siempre tira al monte.

Y 'l *Sindicato de iniciativa*, també,

Sinó que aquést no tira precisament al *monte*, sinó al ridícul.

Dimecres, al teatro de la *Casa del Pueblo* va tornarshi á representar *La gatita blanca*.

¡Y encare dirán qu' en aquell local no 's treballa per la cultura pública!...

¿Hi ha res més apropósit que aquesta zarsuela per' aprendre... la *matchicha*?

Després de tant temps de conferencias y negociacions, ara resulta que alló dels pous de Moncada, que semblava estar ja resolt, torna á embolicarse y pren un aspecte no massa agradable pels barceloníns.

No hi ha manera d' averiguar quí es que té rahó; si l' Ajuntament ó la Companyía del ferrocarril de Fransa.

DELS ADVERTITS..

—Ja l' aviso, senyô Ossorio:
Si ab aixó dels fumadós

jo 'n toco las conseqüencias...
vosté haurá de tocá 'l dos.

VENTATJAS DE LA MODA

—Dóna gust, ara al estiu, anar á passejar ab la costella. Per sol que fassi, lvés qui m' empeta la basa, á l' ombra d' aquest barret!

Pero, escoltin, ¿no diuen que la Veritat va sortir d' un pou?
¿Per qué, donchs, no la fan sortir també d' un dels de Moncada?

Els coros rrevolucionaris contínuan impertérrits ensajant *La vuelta del caudillo*.
Y 'l caudillo, també impertérrit, continúa empenyat en no volver.

Veyám qui 's cansará primer.
Ells, de *llamar al caudillo*.
O 'l caudillo de *llamarse...* Andana.

Aquest día va ser detingut un lladre de *relojtes* que havia robat *una cartera*.
Vet' aquí que ara 'ns queda un dupte.
Si la detenció del fulano va efectuarse per haver robat ó per haverse dedicat á una especialitat que no era la seva.

¿No era lladre de *relojtes*?
Donchs ¿qui 'l fa enredarse ab *carteras*, al *gamarús*?

La ciutat de Manresa doná, e passat diumenge, un magnífich espectacle ab motíu del Homenatge á n' En Guimerá. L' entusiasme del poble, durant tot el día, va ser inmens. L' ilustre poeta fou allí festejat com en pocas bandas. Els valents manresans, ab una ingenuitat y una fé admirables, no 's cansaren d' obsequiar al seu hoste: l' arribada sigué un seguit d' ovacions; á casa la vila, á l' inauguració de la lápida del carrer *Guimerá*, al Teatre Nou, ahont s' hi celebrá al mitj día un brillant concurs de chors, á las *balles* de la plassa, á la funció teatral, á tot arreu va veure's aclamat el venerable Mestre.

Y lo qu' es més d' admirar: Sembla que D. Angel, ab els días que dura aquest traji del homenatge, ja hi hauria d' estar fet y no l' haurían d' impresionar ni aclamacions ni obsequis. No obstant, en Guimerá, á Manresa, encare 's va emocionar, encare 'ls ulls li espurnejavan, de tal modo que, á haverlo vist, l' Agulló hauria dit:

—Sempre será poeta, aquest home!...

Al Pla del Os, l' altre día, dos llimpia-botas, cremats, van comensá á estomacarse, y acostantshi, un guardia urbá va exclamar:—*¡Vamos, chiquipareceis dos federales!*— [llos,

Varem preguntar ab tota diplomacia á un fraterno dels recon-sagrats:

—¿Será veritat aixó que diuen, de que 'n Sol y Ortega está á punt d' abandonar la vostra política?

Y l' interpelat va respóndrens, ab el tó llastimós de las *guajiras*:

—Jo no sé si será cert, ni si es *blava*, ni si es *groga*; lo que sé [ay! es que aquest Sol ens ha dut molt mala sombra.

Habrás visto!...

S' assegura, no sabém ab quíns visos de fonament rahanable, que las tenencias d' arcaldía del futur

Ajuntament serán nombradas de real ordre.

Ho sentiríam vivament.
No perque aixó siga treure una vara de mans de don Emiliano, Pinilla, Valentí, en *comandita*, sinó perque significa clavarla á la democracia.

Y nosaltres, las varas, avans que de *real...* imposadas pel govern, las preferim de *xavo*, elegidas pel poble.

En uns exámens de Prácticas Comercials.
El professor, qu' es un pobre home carregat d' acreedors, pregunta á un alumne:

—Sabría dirme ¿qué es una lletra de cambi?

—No ho sé.

—Ditxós de vosté, home!

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

Obra nova - Acaba de sortir

J. BURGAS (Mayet)

**EL LLIBRE
DELS
PETÓNS**
AMORETES A CAU D'ORELLA

Preu: 2 rals

ANUARIO-RIERA

EXCLUSIVO DE ESPAÑA

LIBRO HECHO Á CONCIENCIA — INDISPENSABLE EN TODO DESPACHO

2 tomos, Ptas. 23

NOVEDAD LA SUEGRA DE TARQUINO

Pesetas 3'50.

POR JOAQUÍN BELDA, con un prólogo de JUAN PÉREZ ZÚÑIGA

Un tomo en 8.º

APELES MESTRES

La senyoreta

IDILI DRAMÁTICH

Preu: UNA PESSETA

MANUAL

DEL

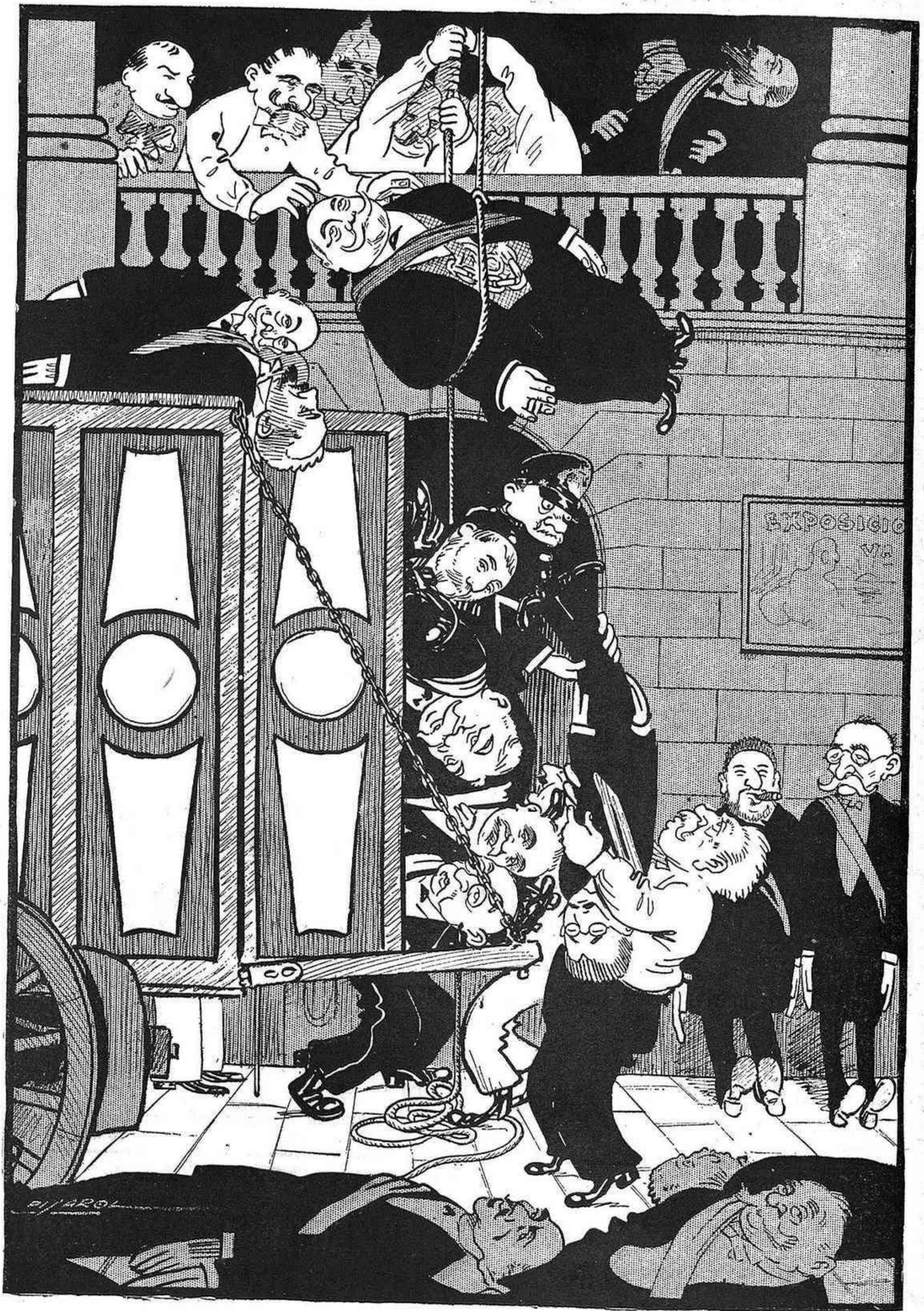
PELUQUERO-BARBERO

POR CASTRO VALDERRAMA

Un tomo, Ptas. 1'50 — En tela, Ptas. 2

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de dites obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu, franca de ports. No responém d' extravíos, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

A CA LA CIUTAT HI HA MUDANSA

¿Ja treuen els trastos vells?
Aviat hi deurán dú els nous.